

UCHWAŁA Nr X/61/2004

Rady Gminy Jedwabno

z dnia 26 lutego 2004 roku

w sprawie strategii integracji i polityki społecznej Gminy Jedwabno

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r., Nr 64, poz. 414 z późn. zm) w związku z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1951 z późn. zm) Rada Gminy Jedwabno uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się strategię integracji i polityki społecznej Gminy Jedwabno stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

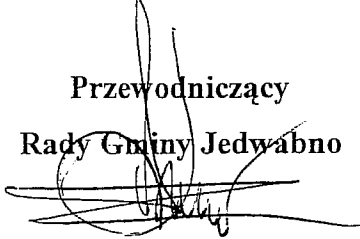
Zobowiązuje się Wójta Gminy do realizacji ustaleń zawartych w strategii integracji i polityki społecznej Gminy Jedwabno.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy informacyjnej urzędu Gminy w Jedwabnie.

Przewodniczący

Rady Gminy Jedwabno

/Cezary Lichtensztein/

**Załącznik nr 1
do uchwały Nr X/61/2004
Rady Gminy Jedwabno
z dnia 26 lutego 2004 roku**

**STRATEGIA INTEGRACJI
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
GMINY JEDWABNO
NA LATA 2004-2015**

Spis treści	Strona
Wstęp	
1. Gmina Jedwabno – charakterystyka	s 3
1.1. Położenie i wielkość	s 3
2. Demografia	s 3
2.1. Mieszkańcy Gminy	s 3
2.2. Analiza demograficzna	s 4
3. Rynek pracy – stan aktualny	s 5
3.1. Struktura bezrobocia	s 6
3.2. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	s 7
4. Kultura	s 7
4.1. Instytucje kultury	s 7
5. Ochrona zdrowia	s 8
5.1. Opieka medyczna	s 8
5.2. Promowanie zdrowego stylu życia i przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom	s 9
5.3. Działania profilaktyczne	s 10
6. Sport	s 10
7. Pomoc społeczna	s 11
8. Edukacja	s 11
8.1. Organizacja oświaty gminnej	s 11
8.2. Baza lokalowa szkół i placówek oświatowych	s 12
8.3. Finansowanie oświaty	s 13
9. Uwarunkowania rozwoju Gminy Jedwabno	s 13
10. Analiza SWOT	s 14
11. Wizja integracji i polityki społecznej	s 15
12. Cel główny	s 16
13. Cele strategiczne	s 16
14. Finansowe uwarunkowania wspierania integracji i polityki społecznej Gminy w latach 2004-2015	s 21
15. Harmonogram działań	s 22

Wstęp

Wprowadzone zmiany do ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nałożyły na gminę obowiązek opracowania strategii integracji i polityki społecznej. Stworzono w ten sposób podstawy do prowadzenia działań mających na celu integrację społeczeństwa lokalnego i realizację skutecznej polityki społecznej. Tym zamierzeniom mają służyć cele zawarte w opracowanej strategii. Dokument ten zawiera diagnozę problemów według stanu obecnego, wizję strategii oraz cel główny, który będzie realizowany w oparciu o cele strategiczne. Zaplanowane cele będą realizowane zgodnie z ujętym harmonogramem zadań przy określonej wydolności finansowej gminy. Horyzont czasowy strategii integracji i polityki społecznej sięga 2015 r. Zgromadzony w strategii materiał został oparty na danych statystycznych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Olsztynie, Urzędu Stanu Cywilnego w Jedwabnie, Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie jak i własnych analiz.

1. Gmina Jedwabno – charakterystyka.

1.1 Położenie i wielkość

Gmina Jedwabno położona jest w południowej części Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Jest terenem unikalnym pod względem przyrodniczo-krajobrazowym. Stanowi jedną z siedmiu gmin powiatu szczycieńskiego. Graniczy z gminami: Pasym, Szczytno, Wielbark, Janowo, Nidzica, Olsztynek i Purda.

Powierzchnia gminy Jedwabno wynosi 31151 ha, co w skali województwa stawia ją na 19 miejscu. W granicach gminy znajduje się 16 wsi sołeckich: Brajniki, Burdag, Czarny Piec, Dłużek, Jedwabno, Kot, Małszewo, Narty, Nowe Borowe, Nowy Dwór Piduń, Rekownica, Szuć, Waplewo, Witowo, Witówko. Ogółem w gminie jest 24 miejscowości.

Teren gminy jest pofałdowany, a ponad 60 % powierzchni stanowią jeziora i lasy. Znajdujące się na terenie gminy jeziora w liczbie ponad 20 zajmują powierzchnię ponad 2000 ha.

Położenie gminy, warunki klimatyczne oraz czyste powietrze dają możliwość aktywnego wypoczynku z zachowaniem walorów zdrowotnych.

2. Demografia.

2.1. Mieszkańcy Gminy

Na terenie gminy przeważa ludność napływowa w szczególności z terenu województwa mazowieckiego i częściowo lubelskiego. Ludność miejscowego pochodzenia występuje głównie w sołectwach: Czarny Piec, Małszewo, Waplewo, Burdag.

Według stanu na dzień 01.01.2004 r zameldowanych na pobyt stały jest **3790** osób, w tym: kobiet – 1876 mężczyzn – 1914

Ludność w wieku od 0-24 lat stanowi 37,8 %, od 25-59 lat - 47,8 %, od 60 lat - wzwyż - 14,4 %. Największy procent stanowi ludność w wieku produkcyjnym .

Migracje ludności na pobyt stały w 2003 r*

NAPŁYW		ODPŁYW		SALDO MIGRACJI	
Ogółem	W tym z zagranicy	Ogółem	W tym za granicę	Ogółem	W tym zagranica
134	0	30	0	+ 96	0

Ruch naturalny ludności w 2003r *

Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
41	45	28	17

*) dane USC w Jedwabnie

2.2. Analiza demograficzna .

Dane uzyskane z opracowania spisu powszechnego za rok 2002r. Ludność według wieku i płci.

Tabela nr 1

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	3589	1814	1775
Z tego			
0-4 lata	234	124	110
5-9	264	135	129
10-14	330	176	154
15-19	331	166	165
20-24	293	164	129
25-29	259	129	130
30-34	228	127	101
35-39	268	149	119
40-44	281	149	132
45-49	235	121	114
50-54	218	113	105
55-59	124	53	71
60-64	134	66	68
65-69	132	55	77
70-74	106	35	71
75-79	92	32	60
80-84	40	16	24
85i więcej	20	4	16

Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku:

Tabela nr 2

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
W wieku: Przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat)	1029	531	498
produkcyjny mężczyźni w wieku 18-64 lata kobiety w wieku 18-59 lat	2102	1141	961
mobilnym (mężczyźni i kobiety w wieku 18-44 lata)	1459	788	671
nie mobilnym mężczyźni wieku 45-64 lata kobiety w wieku 45-59 lat	643	353	290
poprodukcyjnym mężczyźni w wieku 65 lat i więcej kobiety w wieku 60 lat i więcej	458	142	316
Na 100osób w wieku produkcyjnym przypada osób w wieku nieprodukcyjnym	71	59	85
Ogółem	3589	1814	1775

Na terenie gminy znajdują się mieszkania i budynki własnościowe oraz mieszkania komunalne. Nie występują mieszkania socjalne.

3. Rynek pracy – stan aktualny

Na terenie gminy znajdują się tereny rolniczo-leśne. Brak typowych przedsiębiorstw przemysłowych, które zabezpieczałyby miejsca pracy. Część mieszkańców jest zatrudniona w miejscowej administracji samorządowej, spółdzielczości, w instytucjach kultury oraz w placówkach oświatowych. Zarejestrowane na terenie gminy podmioty gospodarcze prowadzą działalność w różnych formach: od branży spożywczej po budowlaną, weterynaryjną, usług leśnych czy napraw samochodowych. Część mieszkańców jest zatrudniona u lokalnych przedsiębiorców. Pozostali są zatrudnieni poza gminą.

Znaczna część ludności (15 % ogólnej liczby ludności) to bezrobotni, którzy utracili pracę z chwilą zlikwidowania Państwowych Gospodarstw Rolnych. Największe skupiska takich środowisk znajdują się we wsiach: Lipniki i Witowo. Taka sytuacja ma znaczny wpływ na poziom bezrobocia w gminie, który charakteryzuje poniższe zestawienie.

Bezrobocie w gminie Jedwabno w poszczególnych latach: (dane ze spisu powszechnego w 2002 roku)

Tabela nr 3

Lp.	Stan na koniec roku	Liczba osób bezrobotnych
1	1995	528
2	1996	485
3	1997	358
4	1998	406
5	1999	481
6	2000	552
7	2001	596
8	2002	594
9	2003	570

3.1. Struktura bezrobocia- zarejestrowani bezrobotni wg. wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy według stanu na dzień 31.12.2003r

Tabela nr 4

Wyszczególnienie		Gmina Jedwabno	
Bezrobotni ogółem		Bezrobotni ogółem-570	W tym kobiety- 302
Wiek w latach	15 – 17	0	0
	18 – 24	151	75
	25 – 34	164	89
	35 – 44	135	75
	45 – 54	112	60
	55 – 59	8	3
	60 i więcej	0	0
Wykształcenie	wyższe	6	5
	policealne i średnie zawodowe	80	61
	średnie ogólnokształcące	15	10
	zasadnicze zawodowe	175	83
	podstawowe i niepełne podstawowe	294	143

Staż pracy Ogółem	do 1 roku	99	60
	1 - 5	128	58
	5 - 10	86	46
	10- 20	73	40
	20 - 30	39	9
	30 i więcej lat	3	0
	bez stażu	142	89
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	67	12
	1 - 3	87	33
	3 - 6	60	24
	6 - 12	68	33
	12 - 24	98	53
	pow. 24	190	147

Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 18-54 lat - 562 (98,5 % ogółu bezrobotnych).

3.2. Aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto:

- 27 osób - prace interwencyjne,
- 85 osób - roboty publiczne,
- 1 osoba - pożyczki na działalność gospodarczą,
- 34 osoby - skierowani na szkolenie,
- 2 osoby - skierowano na umowę absolwencką,
- 18 osób - skierowano do odbycia stażu.

Na ogólną liczbę 570 zarejestrowanych bezrobotnych było: a) z prawem do zasiłku 103, bez prawa do zasiłku 467.

Bezrobocie dotyczy głównie osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym - 469 (82,3 %) oraz ludzi młodych w wieku 18-34 - 341 (55,3 % ogółu bezrobotnych).

4. Kultura.

4.1. Instytucje kultury.

Działalność kulturalna opiera się na pracy Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Jedwabnie.

Gminna Biblioteka Publiczna zajmuje się przede wszystkim czytelnictwem. W 2003r. zanotowano 813 czytelników, a wypożyczeń 25.754. Średnia wypożyczeń na 1 czytelnika wyniosła 31,6. Księgozbiór Gminnej Biblioteki i jej filii został uzupełniony poprzez zakup 265 książek w tym 163 z darów. W celu popularyzacji biblioteki i czytelnictwa w roku 2003 organizowane były m.in. koncerty z okazji Dnia Babci i Dziadka, i konkursy „Warmia i Mazury w literaturze”, „Spotkania z poezją dziecięcą”. W tym celu współpracowano z Gminnym Ośrodkiem Kultury oraz szkołami.

Gminny Ośrodek Kultury w ramach swojej działalności prowadzi galerię, w której wystawiane są prace dzieci i młodzieży (plastyczna, rękodzieło itp.) oraz prace plastyczne twórców z terenu nie tylko z powiatu szczycieńskiego. Kontynuowano imprezy na rzecz środowiska gminnego. Największa impreza gminna, jaka się odbyła w 2003 r., to „Dni Jedwabna”. Głównym celem tych dni jest promocja gminy. Na 2004r GOK zaplanował imprezy, które mają odbywać się niemal w każdym miesiącu roku. Oferta imprez została zaplanowana z myślą o mieszkańcach gminy jak i licznie przybywających tu turystach. Zarówno Gminna Biblioteka Publiczna jak i Gminny Ośrodek Kultury prowadzą działalność w ramach środków uzyskiwanych od Rady Gminy oraz od sponsorów. Przy organizacji większych imprez ściśle ze sobą współpracują. Do dalszego rozwoju tych placówek niezbędne są wystarczające środki finansowe.

Gminny Ośrodek Kultury zatrudnia dyrektora, instruktora tańca i pracownika obsługi.

W Gminnej Bibliotece Publicznej zatrudniony jest kierownik i bibliotekarz.

Środki finansowe, którymi dysponowały instytucje kultury w 2003r:

Tablica nr 5

	Wydatki 2003r.	Dochody 2003r.	W tym sponsorzy
GOK	199.010	201.260	12.860
GBP	102.931	104.382	-

5. Ochrona zdrowia.

5.1. Opieka medyczna.

W gminie Jedwabno funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WAMED”. Placówka ta zatrudnia lekarzy różnych specjalności (internista, pediatra, stomatolog, ginekolog, okulista, radiolog) oraz średni personel medyczny. „WAMED” świadczy usługi medyczne głównie dla ludności gminy Jedwabno. Usługi te obejmują w szczególności :

- ❖ badania lekarskie
- ❖ leczenie chorób
- ❖ opiekę na kobietami ciężarnymi i noworodkami
- ❖ szczepienia ochronne i działania zapobiegawcze
- ❖ diagnostykę
- ❖ pielęgniarstwo środowiskowe (pielęgnacja chorego w domu)
- ❖ orzekanie o stanie zdrowia

Według danych na dzień 31.12.2003r. liczba zgonów zarejestrowanych na terenie gminy wyniosła 28. Najczęstszymi przyczynami zgonów były choroby układu krążenia (ok. 40%) oraz choroby nowotworowe (ok. 25%).

5.2.Promowanie zdrowego stylu życia i przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom.

W związku z promowaniem zdrowego stylu życia i przeciwdziałaniem wszelkim uzależnieniom pedagog szkolny w Zespole Szkół w Jedwabnie opracował „Szkolny Program Profilaktyki”. Program ten został opracowany na podstawie diagnozy środowiska szkolnego, domowego i społecznego. Jest on częścią Programu Wychowawczego szkoły, a w szczególności działu III „Profilaktyka zdrowia fizycznego i psychicznego „

Na terenie gminy jest znaczna liczba dzieci z rodzin popegeerowskich. Duży procent uczniów pochodzi z rodzin biednych, zaniedbanych, o niskiej motywacji do nauki i aktywnego życia. W domu rodzinnym wielu uczniów nie ma pozytywnych postaw społecznych, ani też przykładów realizacji zaplanowanych celów, czy też poprawnych kontaktów międzyludzkich. W takiej sytuacji szkoła staje się jednym z najważniejszych ośrodków promowania prawidłowych postaw społecznych i kształtowania człowieka, który ceni wartość życia bez uzależnień.

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego zauważone zostały następujące problemy :

- palenie papierosów
- okazjonalne spożywanie alkoholu
- przemoc i agresja
- niska kultura życia codziennego
- uzależnienie od telewizji
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne
- ubóstwo materialne rodziców.

W związku z powyższymi problemami zostały ustalone w „Szkolnym Programie Profilaktyki” cele główne, które będą realizowane przez Zespół Szkół :

1. Przekazanie wiedzy na temat szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, używania narkotyków i innych uzależnień.
2. Promowanie zdrowego stylu życia i kształtowanie systemu wartości życia bez uzależnień.
3. Zapobieganie zachowaniom agresywnym i kształtowanie postaw prospołecznych.

W ramach zagadnienia „Kultura życia dnia codziennego„ wytyczono do realizacji przez szkołę cel główny:

1. Wdrażanie zasad dobrego wychowania oraz prawidłowej komunikacji interpersonalnej.

5.3. Działania profilaktyczne.

Szereg działań na rzecz dzieci z rodzin zagrożonych patologiami społecznymi jak i dorosłych jest prowadzonych przez grupy socjoterapeutyczne, grupy wsparcia dla osób uzależnionych działające przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedwabnie. Wszelkich informacji i porad prawnych w tym zakresie udziela punkt konsultacyjno-informacyjny.

Szczegółowe działania profilaktyczne są ujmowane w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanym przez Radę Gminy na dany rok, który stanowi integralną część tej strategii.

6. Sport.

Na terenie gminy działa stowarzyszenie kultury fizycznej Klub Sportowy „Zryw” Jedwabno, którego celem jest:

1. Krzewienie i rozwijanie różnych form kultury i sportu na terenie gminy Jedwabno.
2. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu.
3. Integrowanie środowisk młodzieży na terenie swego działania.
4. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na terenie samorządu gminnego oraz poza nim.

Klub realizuje swoje cele w szczególności poprzez:

1. Organizowanie aktywnego spędzania wolnego czasu oraz zajęć sportowych dla młodzieży uprawiającej sport.
2. Organizowanie różnorodności form współzawodnictwa sportowego.
3. Uczestnictwo w ogólnodostępnych imprezach sportowych.
4. Uczestnictwo w cyklicznych rozgrywkach ligowych organizowanych przez związki sportowe.
5. Upowszechnianie uprawiania dyscyplin sportowych.

Klub realizuje swoje zadania we współdziałaniu z organami samorządowymi, innymi klubami, związkami sportowymi, stowarzyszeniami i związkami stowarzyszeń sportowych oraz kierownictwem szkół na terenie gminy.

Praca klubu opiera się na społecznej działalności swoich członków, pomocy materialnej i organizacyjnej samorządu lokalnego, wsparcia finansowego przez sponsorów.

Klub sportowy prowadzi swoją działalność na bazie stadionu wraz z zapleczem lokalowym w Jedwabnie.

7. Pomoc społeczna .

Zadania wynikające z ustawy z dnia 29.11.1990r o pomocy społecznej są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie. Jednostka ta zatrudnia kierownika i trzech pracowników socjalnych oraz księgową (1/2 etatu). W miarę potrzeb do prac związanych z usługami opiekuńczymi u osób starszych jest zatrudniana opiekunka. Zatrudniona kadra posiada wymagane prawem kwalifikacje zawodowe. Terenem działania Ośrodka Pomocy Społecznej, jest teren Gminy Jedwabno. Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany jest w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Jedwabnie.

8. Edukacja.

8.1. Organizacja oświaty gminnej.

Struktura organizacyjna oświaty jest następująca :

- 1) Zespół Szkół w Jedwabnie (SP + Gimnazjum),
- 2) Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze,
- 3) Przedszkole w Jedwabnie.

Według stanu na 10.09.2003 r w szkołach i przedszkolu było zatrudnionych 50 nauczycieli.

Struktura zatrudnienia wg. awansu zawodowego przedstawia się następująco:

1. Zespół Szkół w Jedwabnie:

- dyplomowani - 1
- mianowani - 29
- kontraktowi - 4
- stażyści - 2

2. Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze :

- dyplomowani - 2
- mianowani - 8

- kontraktowi - 0
- stażyści - 0

3. Przedszkole w Jedwabnie:

- mianowani - 4

Łączna liczba uczniów w szkołach wg. stanu na 10.09.2003 r wynosi 579, z tego:

- w szkołach podstawowych - 339
- w gimnazjum - 194
- w oddziałach „0” - 46

Zestawienie danych liczbowych dotyczących kadry nauczycielskiej, uczniów jak i liczebność oddziałów przedstawia poniższa tabelka:

Tabela nr 6

Szkoła	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Ilość etatów pedagogicznych
ZS Jedwabno:	283	12	19
SP Jedwabno	194	9	17
Gimnazjum			
SP N. Dwór w tym	56	6	
-oddział „0 „	12	1	10
Przedszkole-oddziały „0”	34	2	4

Ilość dzieci uczęszczających do przedszkola(poza oddz.,,0”):

- 3-latki - 8 osób,
- 4-latki - 12 osób,
- 5-latki - 19 osób,

Razem: **39** osób.

8.2.Baza lokalowa szkół i placówek oświatowych.

1. Zespół Szkół w Jedwabnie posiada pomieszczenia szkolne w 3 budynkach. Ilość sal dydaktycznych w stosunku do ilości oddziałów jest zbyt mała. Jest to przyczyną wydłużenia godzin pracy szkoły do godziny 16⁰⁰, a tym samym wprowadzenia dwuzmianowości.

Główny budynek szkolny wymaga bieżących remontów.

2. Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze działa na bazie dwóch budynków. Ilość izb lekcyjnych w stosunku do liczby oddziałów jest wystarczająca.

Stan techniczny drugiego budynku jest zadowalający.

3. Przedszkole w Jedwabnie zajmuje 1 budynek. Warunki lokalowe są w miarę dobre. Wyposażenie w sprzęt i pomoce jest na poziomie dostatecznym.

Zważywszy na trudności lokalowe, z jakimi boryka się głównie Zespół Szkół w Jedwabnie oraz wielkość nakładów ponoszonych na oświatę w skali gminy, należałoby wybudować jedną dużą szkołę podstawową a zlikwidować małe szkoły w terenie. Propozycja ta ma również uzasadnienie od strony demograficznej (w 1995r. odnotowano 48 urodzeń a w 2000r. – 41, w 2003 r- 45 na terenie całej gminy).

8.3.Finansowanie oświaty odbywa się w ramach subwencji i środków własnych gminy. W roku 2003 udział środków finansowych przeznaczonych na oświatę w stosunku do wydatków w budżecie gminy ogółem wynosił 39%.

Wydatki budżetowe na oświatę wyniosły ogółem: 2.910439,20 zł, w tym :

- a) remonty - 52.386,70 zł
- b) dowóz uczniów – 175.684,37 zł
- c) wynagrodzenia, pochodne i inne wydatki rzeczowe-2.682368,20 zł.

Wydatki za 2003 rok na poszczególne placówki oświatowe wyniosły:

- a) Zespół Szkół w Jedwabnie - 2.138.600,40 zł
- b) Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze – 771.838,80 zł
- c) Przedszkole w Jedwabnie – 280.407,91 zł

Koszt utrzymania 1 ucznia w skali gminy w 2003r.(łącznie z wydatkami na remonty placówek) wyniósł:

- rocznie – 4.934,40 zł,
- miesięcznie – 411,20 zł.

9. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY JEDWABNO

W toku opracowywania strategii zebrane zostały główne problemy wskazywane jako podstawowe bariery w polityce społecznej gminy Jedwabno.

Do najważniejszych problemów zaliczono:

1. Niskie kwalifikacje osób bezrobotnych.
Osoby bezrobotne mogą być przyszłymi pracownikami firm, choć z dużą grupą bezrobotnych będą problemy z przygotowaniem zawodowym, podniesieniem kwalifikacji, aktywizacją. W gminie występują trudne warunki do kształcenia dzieci i młodzieży
2. Brak ofert pracy w sektorze pozarolniczym. Mobilność mieszkańców wsi jest niewielka.
3. Trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Główne przyczyny w rozwoju przedsiębiorczości to: brak zainteresowania gminą inwestorów zewnętrznych, niewystarczający kapitał lokalnych przedsiębiorców, mały i ubogi rynek zbytu, brak wykwalifikowanych kadr. To wszystko wpływa na ilość nowych miejsc pracy.

4. Mała aktywność mieszkańców.

W gminie występują duże problemy z aktywizowaniem mieszkańców do różnych działań. Panuje marazm i zniechęcenie .

10. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY:

- czyste środowisko
- dużo lasów, dużo jezior
- duże zasoby wody pitnej
- sieć dróg
- telekomunikacja
- baza do działalności kulturalnej i sportowej (stadion, biblioteka, GOK)
- surowiec-drewno
- dobry układ komunikacyjny
- uwarunkowania fizjograficzne (lasy, jeziora, ukształtowanie)
- pełne zabezpieczenie opieki medycznej
- przygotowana kadra nauczycielska
- dobra infrastruktura (oczyszczalnia, wodociągi, kanalizacja, stacje bazowe telefonii komórkowej)
- walory turystyczne

SŁABE STRONY:

- brak małych i średnich przedsiębiorstw
- brak mieszkań komunalnych
- brak bazy turystycznej (całorocznej)
- ograniczone możliwości zatrudnienia
- baza lokalowa oświaty
- bezrobocie
- niedostateczne zaplecze dydaktyczne
- marazm mieszkańców i zniechęcenie
- brak poradni dzieci zdrowych

SZANSE:

- położenie geograficzne
- dobre warunki do rozwoju turystyki
- bliskość lotniska w Szymanach
- bliskość dużych ośrodków miejskich (Warszawa, Olsztyn)
- rozwój agroturystyki oraz małych i średnich przedsiębiorstw
- zwiększenie terenów pod budownictwo handlowo - usługowe i rzemieślnicze
- budowa szkoły podstawowej
- dorywcze prace dla bezrobotnych
- rozwój hotelarstwa i usług gastronomicznych
- rozwój usług remontowo - budowlanych
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego
- rozwój kultury i sportu

ZAGROŻENIA :

- niemożliwość rozbudowy bazy oświatowej
- rosnąca przestępczość
- migracja młodych ludzi
- dalszy rozwój bezrobocia
- brak perspektyw życiowych dla młodzieży

11. Wizja integracji i polityki społecznej.

1. Partnerstwo społeczne jest elementem integracji środowiska gminnego.

2. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej gminy mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia .

Partnerstwo społeczne można określić jako „ludzi ze sfery publicznej, środowisk biznesu i społeczeństwa obywatelskiego, którzy angażują się w dobrowolne, wzajemnie korzystne, innowacyjne związki, aby osiągnąć wspólne cele społeczne poprzez połączenie swoich zasobów i kompetencji.”

Partnerstwo może być tworzone na poziomie:

- partnerstwa lokalnych przedsiębiorców łączących swe siły w celu organizacji nowych miejsc pracy
- partnerstwa grup mieszkańców działających na rzecz lokalnej kultury, oświaty i sportu

Jednym z głównych elementów integracji społecznej jest niewątpliwie pozostawanie częścią produktywną społecznością. Z drugiej strony, wykluczenie społeczne jest, w sposób oczywisty, zjawiskiem związanym nie tylko z brakiem pracy. Można mieć poczucie wykluczenia społecznego i pozostawania na marginesie z innych powodów, takich jak utrata rodziny, utrata świadczeń opieki społecznej itp. Jednak bycie aktywnym uczestnikiem rynku pracy jest istotnym elementem poczucia integracji społecznej. Integracja społeczna na rynku pracy ma pozytywny wpływ na wszelkie inne aspekty uczestnictwa w życiu społecznym (działania w sferze kultury, sportu, oświaty). Praca to nie tylko zarabianie pieniędzy. Jest to również podstawowy element tożsamości człowieka.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej ma na celu przezwycięzenie istniejących, czy też powstających trudności w dużej mierze zależnych od wykorzystania własnych możliwości, środków i uprawnień przez jednostkę i rodzinę, umiejętności poruszania się w zmieniających się warunkach społecznych. Motywacja jednostki do poszukiwania nowych możliwości pracy, zdobycia nowego zawodu, czy innych umiejętności jest pewną drogą do sukcesu. Podstawowym warunkiem skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym jest jednak wyższa świadomość mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn, skutków tych zjawisk oraz zasad i możliwości zapobiegania ich powstawania.

12. Cel główny

Integracja środowiska gminnego poprzez aktywną politykę społeczną obejmującą działalność kulturalną, edukacyjną, sportową, pomocy społecznej i bezrobocia oraz ochronę zdrowia mieszkańców gwarantem rozwoju lokalnego.

Integracja społeczna jest złożoną koncepcją o wielu znaczeniach. Można doświadczyć integracji społecznej na szereg różnych sposobów i na wielu poziomach takich jak: Kultura; Edukacja; Sport.

Zintegrowane środowisko znajdzie swoje odzwierciedlenie w pomocy społecznej, zwalczaniu bezrobocia oraz ochronie zdrowia ludności.

13. Cele strategiczne.

Cele strategiczne sformułowano w sześciu obszarach integracji i polityki społecznej przyjętych jako priorytetowe dla Gminy Jedwabno, tj .:

- ❖ Kultura

- ❖ Edukacja.
- ❖ Sport.
- ❖ Ochrona zdrowia ludności .
- ❖ Pomoc społeczna.
- ❖ Rynek pracy, w tym bezrobocie.

KULTURA

Cel strategiczny

Rozpowszechnianie dorobku kulturalnego gminy na poziomie lokalnym, regionalnym oraz państw jednoczącej się Europy.

Ochrona dorobku minionych pokoleń, edukacja kulturalna, powszechniejsze uczestnictwo w kulturze, stwarzanie warunków do działalności twórczej i społeczno-kulturalnej w oparciu o tradycję i kulturową różnorodność, aspiracje i oczekiwania społeczne staną się istotnym elementem integracji i aktywności w społecznościach lokalnych miejsca zamieszkania i regionu.

Wraz z realizacją pozostałych celów strategicznych zapewniony będzie rozwój materialny i duchowy społeczeństwa. Bogactwo dziedzictwa kulturalnego gminy będzie wykorzystane we współpracy regionalnej i międzynarodowej.

Dla celu strategicznego w tym obszarze określono następujące cele operacyjne :

Szeroka oferta kulturalna

Działania na rzecz zwiększenia zróżnicowanej oferty kulturalnej obejmą :

- ❖ poszerzenie programów i repertuaru instytucji kultury,
- ❖ rozbudowę systemu informacji lokalnej w oparciu o bibliotekę
- ❖ wspierana będzie współpraca partnerska regionów i samorządów

Promocja wewnętrzna oraz zewnętrzna dorobku kulturalnego gminy polegać będzie na:

- ❖ współtworzeniu i współuczestniczeniu w międzynarodowych, krajowych i lokalnych programach i imprezach kulturalnych,
- ❖ promocji książki i rozwoju czytelnictwa,
- ❖ regularnej informacji o ofercie instytucji kultury,
- ❖ współpracy z instytucjami kultury i oświaty szczebla lokalnego (gmina), ponadlokalnego (powiat) oraz regionalnego (województwa)

EDUKACJA

Cel strategiczny

Sprawny system edukacji sprzyjający integracji środowiska lokalnego.

Edukacja jest jednym z podstawowych zadań rządów we wszystkich państwach europejskich, a struktury systemów edukacyjnych znacznie się różnią między sobą, zarówno wewnątrz państw członkowskich, jak i między nimi.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej wyznacza kierunki działań edukacji dzieci i młodzieży oraz rozwoju zawodowego nauczycieli.

Dla osiągnięcia zakładanego celu strategicznego zdefiniowano następujące cele operacyjne :

Racjonalizacja sieci szkół

Realizacja tego celu będzie wymagać likwidacji przyczyn ponoszenia zbyt wysokich nakładów na oświatę w budżecie gminy poprzez :

- ❖ reorganizację lub likwidację szkoły publicznej w Nowym Dworze, gdzie koszt utrzymania jednego ucznia jest bardzo wysoki .Taka sytuacja wynika z uwarunkowań demograficznych. Istnieje możliwość funkcjonowania na tym terenie szkoły niepublicznej, która poza działalnością dydaktyczną kontynuowałaby funkcję ośrodka kulturalno-wychowawczego przy znacznie mniejszych nakładach ze strony organu prowadzącego.
- ❖ utrzymanie na dotychczasowych zasadach dowożenia uczniów do szkół, w tym uczniów niepełnosprawnych,

Pełna realizacja funkcji szkoły

Poza funkcją dydaktyczną szkoła będzie pełnić funkcję inspirującą i wychowawczą. Doskonalone i rozszerzane będą - w miarę możliwości finansowych- formy pozaszkolnej działalności oświatowo-wychowawczej, zarówno rozwijającej indywidualne potrzeby i zainteresowania uczniów, jak również organizującej czas wolny .Jedną z form takiej działalności jest uczestnictwo w programie „Równać Szanse 2003 – Szkoły Aktywne „, którego celem jest :

- ❖ nabycie przez uczestników umiejętności organizowania, zrzeszania grup młodzieżowych realizujących swoje zainteresowania, hobby oraz nabycie umiejętności przez animatorów planowania działań na dłuższy okres oraz nabycie umiejętności szukania grup wsparcia.

Ważnym zadaniem szkoły jest prowadzenie profilaktyki zjawisk patologicznych – ich rozpoznawanie i powstrzymywanie w środowisku szkolnym.

Wzrośnie rola szkoły w procesie integracji społeczności lokalnej przez rozszerzenie w programach nauczania wiedzy o historii regionu i posiadanym dorobku kulturalnym.

Doskonalenie kadr w oświacie

Jakość kadr w oświacie jest podstawowym czynnikiem warunkującym pełną realizację funkcji szkoły. Doskonalenie kwalifikacji dotyczyć będzie zarówno kadry kierowniczej, jak i nauczycielskiej na studiach podyplomowych i kursach kwalifikacyjnych. Zgodnie z aktualnym prawem oświatowym dostosowanym do wymogów prawa Unii Europejskiej jest obowiązek uzupełnienia wykształcenia do poziomu uniwersyteckiego do 2006 r., kształcenie ustawiczne oraz nauka języków obcych. Działania te zapewnią taki poziom wykształcenia, który wpłynie na jakość nauczania w szkole oraz pozwoli kadrze pedagogicznej swobodnie podejmować pracę w szkołach na terenie Unii Europejskiej.

SPORT

Cel strategiczny

Utrzymanie społecznej roli sportu poprzez uwzględnienie jego funkcji społecznych, edukacyjnych i kulturalnych.

Ze względu na specyficzny charakter sportu należy wykorzystać wartości kojarzone ze sportem w celu podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności, przez umożliwienie młodym ludziom rozwoju ich zdolności fizycznych i motywacji do wysiłku osobistego, a także cech i umiejętności społecznych, takich jak praca grupowa, solidarność i tolerancja.

Dla celu strategicznego w tym obszarze określono następujące cele operacyjne:

- ❖ podniesienie wśród placówek oświatowych i organizacji sportowych świadomości potrzeby współpracy, w celu rozwoju edukacji przez sport,
- ❖ podniesienie świadomości pozytywnego wkładu wolontariatu w edukację sportową, zwłaszcza wśród ludzi młodych,
- ❖ promocja wartości edukacyjnych i społecznych sportu poprzez organizację imprez sportowych i kulturalnych w ramach działań podejmowanych przez szkoły,
- ❖ promowanie poprzez sport integracji społecznej grup z terenów objętych wysokim bezrobociem,
- ❖ włączanie sportu do działań szkół w celu zwiększenia aktywności intelektualnej i fizycznej wśród uczniów.

OCHRONA ZDROWIA LUDNOŚCI.

Cel strategiczny

Poprawa zdrowia publicznego poprzez zapobieganie chorobom cywilizacyjnym oraz propagowanie zdrowego stylu życia.

Bardzo ważną rzeczą jest, aby społeczeństwo gminne było otoczone właściwą opieką medyczną, która będzie zapobiegać chorobom cywilizacyjnym, dolegliwościom oraz wyznaczać kierunki zdrowego stylu życia. Zdrowe społeczeństwo, to aktywne społeczeństwo. To zamierzenie może być zrealizowane przez placówkę medyczną działającą na terenie gminy.

Dla celu strategicznego w tym obszarze określono następujące cele operacyjne:

Poprawa poziomu informacji i wiedzy w aspekcie promocji zdrowia publicznego i systemów opieki zdrowotnej.

Realizacja tego celu powinna się opierać na opracowaniu kompleksowego systemu gromadzenia, analizy i oceny danych oraz wiedzy w celu informowania, doradzania i rozpowszechniania informacji na wszystkich szczeblach społecznych takich jak: ogół mieszkańców, organy samorządu lokalnego i pracownicy zakładu opieki zdrowotnej.

Stworzenie mechanizmu szybkiego reagowania na poważne zagrożenia zdrowotne.

Mechanizm szybkiego reagowania powinien opierać się na zaplanowaniu cyklu szczepień ochronnych przed groźnymi chorobami wśród dzieci i młodzieży oraz rozpropagowaniu szerokiej informacji w społeczeństwie o potencjalnych skutkach takich zagrożeń. Problem ten powinien być rozpowszechniony przez pielęgniarkę środowiskową i szkolną. Należy wykorzystać wszelkie materiały typu ulotki, broszury, plakaty, filmy o tematyce zdrowotnej.

Koncentracja na czynnikach szkodliwych związanych ze stylem życia.

Realizując ten cel należy zaplanować szeroko zakrojone akcje związane z promocją zdrowia, którym towarzyszyć będą działania i konkretne środki mające zmniejszyć i wyeliminować zagrożenia. Podstawowym priorytetem powinno być zmniejszenie wysokiej liczby przedwczesnych zgonów spowodowanych przez takie choroby jak: nowotwory złośliwe i choroby układu krążenia. W związku z tym nacisk zostanie położony na główne czynniki związane ze stylem życia, sytuacją społeczno-ekonomiczną i środowiskiem jak np. palenie tytoniu, picie alkoholu, uzależnienia od narkotyków, niewłaściwe odżywianie i stres.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest skutecznym elementem systemu wsparcia społecznego.

Szczegółowy zakres form pomocy, cel główny jak i cele strategiczne pomocy społecznej zawiera „Program pomocy społecznej na lata 2004-2015” stanowiący integralną część tej strategii i zawarty w załączniku numer 1.

Mając na względzie sytuację rodzin najuboższych należy w przyszłości zapewnić lokale socjalne.

RYNEK PRACY, W TYM BEZROBOCIE.

Cel strategiczny

Pozyskiwanie nowych miejsc pracy konsekwencją ograniczania bezrobocia na terenie gminy.

Dla celu strategicznego w tym obszarze określono następujące cele operacyjne:

- 1) aktywizacja zawodowa bezrobotnych poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe
- 2) pozyskiwanie nowych miejsc pracy przez lokalnych przedsiębiorców
- 3) łagodzenie skutków bezrobocia poprzez skuteczne działania pomocy społecznej

14. Finansowe uwarunkowania wspierania integracji i polityki społecznej Gminy w latach 2004-2015

Realizacja zadań w zakresie integracji i polityki społecznej będzie się odbywać przy wsparciu środków finansowych z budżetu samorządu gminnego oraz pozyskiwanych funduszy zewnętrznych.

Na 2004 rok planuje się dochody w budżecie gminy w wysokości 7.211.292,00 zł.

Wydatki ustalono w wysokości 7.446.222,00 zł. Źródłami pokrycia deficytu w wysokości 234.930,00 zł są przychody pochodzące z :

- a) pożyczek – 14.000,00 zł
- b) wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy, wynikającego z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych – 220.930,00 zł.

W budżecie na 2004 rok zaplanowano środki finansowe na:

-oświatę i edukację –3.187.990 zł (w tym subwencja - 2.344.692 zł)

-sport - 26.800 zł

-kulturę – 308.000 zł

-ochronę zdrowia – 65.000 zł (przeciwdziałanie alkoholizmowi i działania profilaktyczno-terapeutyczne)

Na lata 2005-2006 planuje się następujące wydatki i dochody gminy:

	dochody	wydatki
2005 -	6.756.000 zł	5.911.000 zł
2006 -	6.994.000 zł	6.451.000 zł

W każdym następnym roku budżetowym planuje się wzrost wydatków o dany procent inflacji.

15. Harmonogram działań

Kultura				
Cele operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w zł *
Współtworzenie i współuczestniczenie w międzynarodowych, krajowych i lokalnych programach kulturalnych.	2004-2015	Samorząd gminny	GOK UG	10.000
Promocja książki i rozwoju czytelnictwa	2004-2015	Samorząd Gminny	GBP	20.000
Współpraca z instytucjami kultury i oświaty na szczeblu lokalnym, ponadlokalnym i regionalnym	2004-2015	Samorząd Gminy	GOK GBP Szkoły UG	10.000
Poszerzanie programów i repertuaru instytucji kultury	2004-2015	Samorząd Gminny	GOK GBP	5.000
Edukacja				
Cele operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w zł *
Zracjonalizowanie sieci szkół	2004-2007	Samorząd gminny	Samorząd gminny	1)
Doskonalenie i rozszerzanie form pozaszkolnej działalności oświatowo-wychowawczej w ramach zainteresowań uczniów i organizacji czasu wolnego.	2004-2015	Samorząd gminny	Dyrektorzy szkół	5.000
Wprowadzenie do programu nauczania szkół elementów historii regionu i wiedzy o posiadanym dziedzictwie kulturowym.	2004-2015	Samorząd gminny	Dyrektorzy szkół	2)
Doskonalenie kadr pracujących w oświacie.	2004-2006	Samorząd gminny	Dyrektorzy szkół	3)

Sport				
Cele operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w zł *
Rozwój edukacji przez sport.	2004-2015	Samorząd gminny	Pracownik UG Dyrektorzy szkół	5.000
Wkład wolontariatu w edukację sportową	2004-2015		UG	4)
Organizacja imprez sportowo-kulturalnych	2004-2015	Samorząd gminny	Pracownik UG Dyrektorzy szkół	14.000
Sport w szkole	2004-2015	Samorząd gminny	Pracownik UG Dyrektorzy szkół	5.000
Ochrona zdrowia				
Cele operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w zł **
Poprawa poziomu informacji i wiedzy w aspekcie promocji zdrowia publicznego i systemów opieki zdrowotnej	2004-2015	NZOZ „WAMED”	Kierownik NZOZ „WAMED” Pielęgniarka środowiskowa	
Stworzenie mechanizmu szybkiego reagowania na poważne zagrożenia zdrowotne.	2004-2015	NZOZ „WAMED”	Kierownik NZOZ „WAMED”	
Koncentracja na czynnikach szkodliwych związanych ze stylem życia-akcje promujące zdrowie.	2004-2015	NZOZ „WAMED”	Pielęgniarska Środowiskowa Pielęgniarka szkolna	

* Przewidywane koszty dotyczą lat 2005, 2006

** finansowanie w gestii NZOZ „WAMED”

- 1) w przypadku zmiany struktury sieci szkół koszty wzrosną do poziomu ok.130.000 zł
- 2) w ramach kosztów szkół
- 3) koszt własny osób podnoszących kwalifikacje –tylko częściowe czesne
- 4) praca społeczna

Oznaczenia skrótowe zawarte w części tabelarycznej:

GOK – Gminny Ośrodek Kultury

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

UG – Urząd Gminy

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Jedwabno
Cezary Lichtenstiejn

Załącznik Nr 1
do Strategii Integracji i Polityki Społecznej
Gminy Jedwabno

PROGRAM

Pomocy Społecznej

na lata 2004 – 2015

Jedwabno, 2004

Spis treści	strona
1. Diagnoza stanu obecnego	s 3
1.1 Zasoby Ośrodka Pomocy Społecznej	s 3
1.2 Mieszkańcy Gminy Jedwabno	s 4
1.3 Oferowane formy pomocy	s 6
2. Wizja strategii	s 9
3. Cel strategiczny	s 9
4. Główne obszary strategii	s 10
4.1 Kompleksowy system wspierania rodzin	s 10
4.2 System wsparcia osób starszych samotnych i niepełnosprawnych	s 11
4.3 Skutki długotrwałego bezrobocia	s 12
4.4 Współpraca z partnerami społecznymi w zakresie systemu wsparcia społecznego.	s 13
5. Harmonogram działań	s 13

1. Diagnoza stanu obecnego

1.1. Zasoby Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej powstał ma mocy Uchwały Nr X/39/90 z dnia 6 kwietnia 1990r Gminnej Rady Narodowej w Jedwabnie podstawa powołania była ustawa o pomocy społecznej z dnia 29 listopada 1990r.

Terenem działania Ośrodka Pomocy Społecznej, jest teren Gminy Jedwabno.

Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany jest w budynku Gminnego Ośrodka Kultury od miesiąca listopada 2003 zajmuje dwa pomieszczenia biurowe.

Wyposażenie Ośrodka oprócz mebli stanowią dwa komputery, kserokopiarka.

Komputery wykorzystywane są codziennej pracy z uwagi na zainstalowane programy „Zasiłki” „Pomost” i „Dodatki mieszkaniowe”. Takie wyposażenie bardzo ułatwia pracę związaną z drukowaniem decyzji, list wypłat. Jeden z komputerów został przekazany w roku 1996 w ramach programu ALSO, drugi komputer został zakupiony ze środków finansowych ośrodka z uwagi na konieczność przejścia na ogólnopolski program pomocy jakim obecnie jest program ”POMOST”. Ze środków finansowych uzyskanych za zgodności sprawozdań finansowych za rok 2003 została zakupiona drukarka laserowa. Komputer z 1996 roku został również poddany modernizacji ze środków przekazanych na ten cel z budżetu państwa.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie zatrudnia 4 osób.

Kierownik GOPS – wykształcenie wyższe o kierunku praca socjalna oraz Podyplomowe Studium Organizacji i Zarządzania Pomocą Społeczną. Z pracą w pomocy społecznej związana od 1986r.

Pracownicy socjalni – 2 osoby – ukończone Studium Pracowników Socjalnych oraz

I stopień specjalizacji. Zadania pracowników socjalnych zostały określone w art.49 a i 49 b ustawy o pomocy społecznej oraz w indywidualnych zakresach czynności.

Księgowa – zatrudniona na ½ etatu – wykształcenie wyższe kierunkowe.

Opiekunka domowa – zatrudniana w miarę potrzeb do prac związanych z usługami opiekuńczymi u osób starszych. Najczęściej zatrudniane osoby muszą posiadać ukończony kurs w zakresie opieki nad osobami podeszłym wieku.

1.2 Mieszkańcy Gminy

Analiza demograficzna w/g danych uzyskanych z opracowania spisu powszechnego z roku 2002r.

Ludność według wieku i płci

Tabela nr 1

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	3589	1814	1775
z tego			
0-4 lata	234	124	110
5-9	264	135	129
10-14	330	176	154
15-19	331	166	165
20-24	293	164	129
25-29	259	129	130
30-34	228	127	101
35-39	268	149	119
40-44	281	149	132
45-49	235	121	114
50-54	218	113	105
55-59	124	53	71
60-64	134	66	68
65-69	132	55	77
70-74	106	35	71
75-79	92	32	60
80-84	40	16	24
85i więcej	20	4	16

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia, płci i grup wieku

Tabela nr 2

Grupa wieku	ogółem	Poziom wykształcenia					
		wyższe	Średnie			Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone
			razem	ogólnokształcące	zawodowe		
Ogółem	2895	109	536	85	41	582	1362
13-19 lat	465	-	24	7	17	38	339
20-29	552	20	167	25	128	162	187
30-39	496	22	143	14	120	167	145
40-49	516	34	118	16	93	145	210
50-59	342	14	47	9	34	57	209
60-64	134	9	13	4	8	5	87
65 lat i więcej	390	10	24	10	11	8	185
mężczyźni	1452	42	232	26	193	370	687
kobiety	1443	67	304	59	218	212	675

Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku:

Tabela nr 3

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
W wieku: przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat)	1029	531	498
produkcyjny mężczyźni w wieku 18-64 lata kobiety w wieku 18-59 lat	2102	1141	961
mobilnym (mężczyźni i kobiety w wieku 18-44 lata)	1459	788	671
nie mobilnym mężczyźni wieku 45-64 lata kobiety w wieku 45-59 lat	643	353	290
poprodukcyjnym mężczyźni w wieku 65 lat i więcej kobiety w wieku 60 lat i więcej	458	142	316
Na 100osób w wieku produkcyjnym przypada osób w wieku nieprodukcyjnym	71	59	85
Ogółem	3589	1814	1775

Zasób mieszkaniowy Gminy stanowią mieszkania i budynki własnościowe. Obecnie istnienie około 100 mieszkań komunalnych. Na terenie Gminy nie wstępują mieszkania socjalne.

Bezrobocie

Stopa bezrobocia na terenie gminy na dzień 31.12.2003r wynosiła 30 %

W Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie 570 bezrobotnych tym bez prawa do zasiłku 467 osób w tym 33 kobiety. Bezrobocie w gminie Jedwabno w poszczególnych latach:

Tabela nr 4

Lp.	Stan na koniec roku	Liczba osób bezrobotnych
1	1995	528

2	1996	485
3	1997	358
4	1998	406
5	1999	481
6	2000	552
7	2001	596
8	2002	594
9	2003	570

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i poziomu wykształcenia

Tabela nr 5

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
Ogółem	2761	1435	991	444	1238
Poziom wykształcenia					
wyższe	109	78	77	-	27
średnie	536	376	289	87	139
zasadnicze	582	438	310	128	126
zawodowe					
podstawowe	1502	543	315	228	945
ukończone,					
nieukończone i bez	32	-	-	-	-
wykształcenia					
szkolnego					
nieustalone	2102	1413	971	442	608
Z ogółem w wieku					
produkcyjnym					
mężczyźni	1379	840	614	226	499
kobiety	1382	595	377	218	739

Bezrobotni w wieku 15 lat i więcej według okresu poszukiwania pracy

Tabela nr 6

Wyszczególnienie	Ogółem	Według Okresu poszukiwania pracy			
		do 3 miesięcy włącznie	4 – 12 miesięcy	13 miesięcy i więcej	nieustalony
Ogółem	444	38	175	226	5
mężczyźni	226	27	104	92	3
kobiety	218	11	71	134	-

1.3 Oferowane formy pomocy

Tak wysoka stopa bezrobocia powoduje, że poziom zamożności mieszkańców jest niski i znaczna liczba rodzin korzysta z różnych form pomocy.

Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej to najczęściej osoby bezrobotne pozostające długotrwale bez pracy, osoby niepełnosprawne z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, osoby i rodziny wychowujące dziecko niepełnosprawne oraz osoby i rodziny, które z różnych powodów (najczęściej wypadków losowych) znalazły się w przejściowo trudnej sytuacji finansowej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z 29.11.1990r ośrodek pomocy społecznej oferuje różnorodne formy pomocy :

1. **Zasiłki stałe** – przeznaczone dla osób i rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, przy spełnionym kryterium dochodowym określonym w art. 4 wymienionej ustawy.
2. **Zasiłki stałe wyrównawcze**- przeznaczone dla osób nie posiadających uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych, posiadających orzeczoną stopień niepełnosprawności, lub wiek 60 lat kobiet i 65 lat mężczyzn.
3. **Zasiłki gwarantowane** –wypłacane przez okres 3 lat dotyczą osób samotnie wychowujących dziecko do lat 7 , które utraciły prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Zasiłek pobierany jest w wysokości 100% przez 12 m-cy i 80% przez 24 miesiące.
4. **Zasiłek z tytułu ochrony macierzyństwa i zasiłek na urodzone dziecko** - przeznaczony dla osób , które urodziły dziecko i spełniają kryterium dochodowe.
5. **Zasiłki okresowe i okresowe specjalne**- przeznaczone dla osób i rodziny z różnorodnych powodów, mające na celu przezwycięzenie chwilowo trudnej sytuacji finansowej. Przyznawane najczęściej z powodu:
 - bezrobocia
 - długotrwałej choroby
 - oczekiwania na świadczenia z ZUS itp.

6. **Renty socjalne**- wypłacane dla osób będących inwalidami od dzieciństwa .Ta forma pomocy od 01.10.2003 roku realizowana jest przez ZUS.

Wymienione świadczenia są zadaniami zleconymi na realizację których środki finansowe przekazywane są budżet państwa , oprócz wymienionych świadczeń są również realizowane świadczenia w formie ubezpieczenia zdrowotnego i emerytalno-rentowego dla osób otrzymujących zasiłki stałe, stałe-wyrównawcze, zasiłki gwarantowane
Inna również zleconą formą pomocy są zasiłki rodzinne i zasiłki pielęgnacyjne.

Pierwsze z nich wypłacane są rodzinom pobierającym zasiłki stałe, stałe wyrównawcze i zasiłki gwarantowi posiadających na utrzymaniu dzieci. Zaś zasiłki pielęgnacyjne wypłacane są dla osób z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności.

Realizacje wymienionych zadań zleconych za rok 2003 przedstawia poniższa tabela

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Kwota świadczeń
1.	Zasiłki stałe	14	59.162
2..	Zasiłki stałe-wyrównawcze	31	78.183
3.	Zasiłki gwarantowane	5	14.336
4.	Zasiłki okresowe	117	18.047
5.	Zasiłki macierzyńskie i na dziecko	36	47.938
6.	Renty socjalne	26	83.354
7.	Zasiłki rodzinne	25	11.223
8.	Zasiłki pielęgnacyjne	25	36.587

Zadania o charakterze obowiązkowym realizowanym przez gminę:

1. Usługi opiekuńcze- przeznaczone dla osób starszych, które z powodu wieku lub stanu zdrowia nie są w stanie wykonywać czynności dnia codziennego. Za świadczone usługi pobierana jest odpłatności, zgodnie z uchwałą Rady Gminy Jedwabno Nr V/31/2003 z dnia 10.04.2003r.

2. Zasiłki celowe i specjalne celowe- przeznaczone dla osób i rodzin znajdujących się w przejściowo trudnej sytuacji finansowej.

3. Dożywianie dzieci w szkole- finansowe ze środków własnych gminy z dotacji celowej wojewody i środków finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych. Przeznaczone dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjum.

Realizację zadania własnych opisanych po wyżej za rok 2003 przedstawia poniższa tabela

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Kwota świadczeń
1.	2.	3.	4.
1.	Usługi opiekuńcze	5	13407
2.	Zasiłki celowe	193	35.500
3.	Dożywianie w szkole	244 dzieci	41.121

Prócz wymienionych form pomocy finansowej Nasz Ośrodek prowadzi w okresach przed świątecznych zbiórkę żywności, otrzymujemy również żywność z Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie, która następnie rozdzielana jest dla mieszkańców Naszej Gminy.

W roku 2003 zebraliśmy żywności 100 kg.

Prowadzona jest również praca socjalna polegająca w dużej mierze na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych związanych z orzekaniem stopnia niepełnosprawności, uzyskaniem świadczeń z ZUS itp.

2. Wizja strategii

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki możliwości i uprawnienia.”

Zacytowany art.1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 29 listopada 1990r bardzo dokładnie przedstawia założenia i cele realizacyjne pomocy społecznej.

Przezwyciężenie istniejących, czy też powstających trudności w dużej mierze zależy od wykorzystania własnych możliwości, środków i uprawnień przez jednostkę i rodzinę, umiejętności poruszania się w zmieniających się warunkach społecznych.

Motywacja jednostki do poszukiwania nowych możliwości pracy, zdobycia nowego zawodu, czy innych umiejętności jest pewną drogą do sukcesu.

Podstawowym warunkiem skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym jest jednak wyższa świadomość mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn, skutków tych zjawisk oraz zasad i możliwości zapobiegania ich powstawania.

3. Cel strategiczny

Pomoc społeczna jako skuteczny element systemu wsparcia społecznego

Złożony proces transformacji ustrojowej sprawił, że Gmina Jedwabno jak i cały obszar województwa Warmińsko-Mazurskiego znalazły się w niekorzystnym położeniu społeczno – ekonomicznym.

Wysoka stopa bezrobocia w gminie, brak miejsc pracy, likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych, długotrwałe bezrobocie spowodowało, że z każdym rokiem wzrasta liczba osób i rodzin żyjących na pograniczu ubóstwa jest to jeden z wyznaczników szczególnej roli pomocy społecznej w ogólnym systemie wsparcia społecznego mieszkańców nie tylko Naszej gminy, ale całego regionu.

Osiągnięcie stanu określonego w głównym celu strategii wymaga realizacji podstawowych założeń strategicznych, dotyczących sfery pomocy społecznej w tym przede wszystkim:

1. Zmian ustawowych w zakresie pomocy społecznej, w celu zmniejszenia rozbieżności między zadaniami wynikającym z ustawy o pomocy społecznej, a finansowymi możliwościami ich realizacji.
2. Podnoszenie społecznej i zawodowej aktywności mieszkańców gminy.
3. Zaspokajanie potrzeb socjalnych wszystkich mieszkańców gminy potrzebujących wsparcia ze szczególnym uwzględnieniem rodzin i osób zagrożonych zjawiskami marginalizacji.
4. Zmian w mentalności mieszkańców gminy co do roli i zadań pomocy społecznej.
5. Uaktywnie i wypracowanie podstaw i zasad współpracy z podmiotami lokalnego życia publicznego (osoby fizyczne i prawne, szkoła, Kościół Katolicki i inne kościoły, fundacje, związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe).

Pomoc społeczna w takim ujęciu staje się ważnym elementem całego systemu wsparcia społecznego mieszkańców gminy. Jej pozycję wyznacza z jednej strony realizacja podstawowych zadań ustawowych zaś z drugiej koordynowanie działań wszystkich podmiotów współtworzących system wsparcia społecznego.

4. Główne obszary strategii

Zidentyfikowanie głównych problemów gminy w ujęciu pomocy społecznej umożliwiło wyodrębnić czterech głównych obszarów strategii.

4.1. Kompleksowy system wspierania rodzin

4.2. System wsparcia osób starszych samotnych i niepełnosprawnych.

4.3. Skutki długotrwałego bezrobocia.

4.4. Współpraca z partnerami społecznym w zakresie systemu wsparcia społecznego.

CEL STRATEGICZNY

4.1 Kompleksowy system wspierania rodzin

Jest to jeden z najbardziej rozległych i złożonych obszarów pomocy społecznej. Działania zaplanowane w ramach tego obszaru dla realizacji wyznaczonych celów operacyjnych skupiają się na prawidłowym funkcjonowaniu rodziny jako podstawowej komórki społecznej zaburzenie jej funkcjonowania wpływa nie korzystnie na los jej poszczególnych członków.

Takie określenie celu strategicznego pozwoliło na wyodrębnienie poniższych **celów operacyjnych**.

Cel operacyjny 1

System wsparcia finansowego rodzin

Działania:

- a/ zabezpieczenie środków finansowych na zadania ustawowe.
- b/ stałe rozeznawanie potrzeb w tej grupie świadczeniobiorców .
- c/ świadczenia rodzinne

Cel operacyjny 2

Przeciwdziałanie patologiom społecznym w rodzinach.

Działanie;

- a/stworzenie sprawnego systemu pomocy dla osób uzależnionych
- b/działania na rzecz dzieci z rodzin zagrożonych patologiami społecznymi
- c/tworzenie punktów konsultacyjnych i grup wsparcia dla rodzin

Cel operacyjny 3

Większa odpowiedzialność rodziców za los własnych dzieci

Działania:

- a/ tworzenie i realizacja programów budujących więź w rodzinach
- b/przygotowanie do pełnienia ról w rodzinie
- c/rozwój sieci poradnictwa rodzinnego

CEL STRATEGICZNY

4.2. System wsparcia osób starszych samotnych i niepełnosprawnych

Działania zaplanowane w ramach obszaru strategicznego skupiają się w szczególności w sposób na osobach starszych samotnych niepełnosprawnych. Obie grupy społeczne poza pomocą finansową wymagają w dużej mierze pomocy instytucjonalnej.

Cel operacyjny 1

Sprawny system wsparcia finansowego

Działania:

- a/zapewnienie dostatecznej ilości środków finansowych na zadania ustawowe.
- b/sprawny i jednolity system świadczeń rentowych

Cel operacyjny 2

Wspieranie rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności.

Działania:

a/ rozwój poradnictwa specjalistycznego

b/ wspieranie aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społeczno – kulturalnym

Cel operacyjny 3

Rozszerzenie zakresu pomocy w grupie osób starszych samotnych

Działania:

a/ rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych

b/ łatwość dostępu do pomocy instytucjonalnej

c/ zapewnienie środków na pomoc finansową

CEL STRATEGICZNY

4.3. Skutki długotrwałego bezrobocia

Pomoc społeczna ma na celu zapobieganie skutkom długotrwałego bezrobocia i utrwalaniu się problemu bezrobocia w rodzinach.

Warunkiem osiągnięcia tego celu jest przede wszystkim wysoka aktywność samych podopiecznych pomocy społecznej. Niepokojącym zjawiskiem staje się dziedziczenie bezrobocia przez młodych członków rodzin, którzy nie mają szans trafić na rynek pracy z uwagi na niskie wykształcenie, brak odpowiednich kwalifikacji. Częstym zjawiskiem wśród młodych ludzi jest bierność, niechęć do współpracy na rzecz zmiany swej sytuacji.

Cel operacyjny 1

Ograniczenie zjawiska dziedziczenia bezrobocia

Działania:

a/ wzmożona praca socjalna z osobami i rodzinami bezrobotnymi

b/ wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych w celu zapobiegania dziedziczeniu bezrobocia

Cel operacyjny 2

Wspieranie osób długotrwale bezrobotnych

Działania:

a/ pomoc finansowa dla długotrwale bezrobotnych

b/ kierowanie osób długotrwale bezrobotnych do prac interwencyjnych i robót publicznych

Cel operacyjny 3

Promowanie programów aktywizujących osoby długotrwale pozostające bez pracy

Działania:

- a/ uczestnictwo w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.
- b/ aktywizacja zawodowa absolwentów z terenu gminy
- d/ zwiększenie aktywności jednostki w poszukiwaniu pracy

CEL STRATEGICZNY

4.4. Współpraca z partnerami społecznymi w zakresie systemu wsparcia społecznego.

Rola organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu istotnych problemów środowiska lokalnego stale rośnie. Pełnia one ważną rolę w nowoczesnym systemie pomocy społecznej. Przyjęcie tego obszaru strategicznego pozwoli jasno sprecyzować zasady współpracy organów administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi.

Cel operacyjny 1

Spójny system współpracy między organizacjami, a jednostkami pomocy społecznej

Działania:

- a/ stworzenie na poziomie województwa banku informacji o instytucjach i organizacjach pozarządowych działających w zakresie problemów społecznych
- b/ promowanie lokalnych inicjatyw w zakresie powstawania organizacji pozarządowych
- c/ opracowanie programu współpracy z fundacjami i stowarzyszeniami z poza terenu Naszej Gminy.

5. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Kompleksowy system wspierania rodzin				
Cele Operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w zł *
1. System wsparcia finansowego rodzin				
Zabezpieczenie środków finansowych na zadania ustawowe	2004-2006	Budżet państwa Samorząd gminy	GOPS	300.000 60.000
Stałe rozeznawanie potrzeb w tej grupie świadczeniobiorców	2004-2010		GOPS	

2. Przeciwdziałanie patologiom społecznym w rodzinie					
Stworzenie sprawnego systemu pomocy dla osób uzależnionych	2004-2010	Samorząd Gminy	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	50.000	
Działania na rzecz dzieci z rodzin zagrożonych patologiami społecznymi	2004-2010	GKRPA	GOPS, GKRPA Zespół Szkół w Jedwabnie	7.000 5.000 4.000	
Tworzenie punktów konsultacyjnych i grup wsparcia	2004-2010	Samorząd Gminy	GKRPA GOPS	12.000	
3. Większa odpowiedzialność rodziców za los własnych dzieci					
Tworzenie i realizacja programów budujących więź w rodzinach	2004-2010	Samorząd gminy - powiatu	GOPS, Szkoła Poradnie opiekuńczo-wychowawcze	6.000	
Przygotowanie do pełnienia ról w rodzinie	2004-2010		GOPS Szkoła Rodzice		
Rozwój sieci poradnictwa rodzinnego	2004-2010	Budżet państwa Samorząd gminny	PCPR, GOPS, Szkoła	10.000	
System wsparcia osób starszych samotnych i niepełnosprawne					
Cele operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w złotych*	
1. Sprawny system wsparcia finansowego					
Zapewnienie dostatecznej ilości środków finansowych na zadania ustawowe	2004-2013	Budżet państwa Samorząd Gminy	PCPR GOPS	20.000	
Sprawny i jednolity system świadczeń rentowych	2004-2015	Budżet państwa	ZUS		
2. Wspieranie rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności					
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	2004 - 2015	Budżet Państwa Samorząd Gminy	PCPR GOPS	14.000	

Wspieranie aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społeczno-kulturalnym	2004-2015		GOPS GOK Szkoła	
3. Rozszerzenie zakresu pomocy w grupie osób starszych samotnych				
Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych	2005-2015	Samorząd gminy	GOPS	20.000
Łatwość dostępu do pomocy instytucjonalnej	2005-2015	Samorząd Gminy	PCPR GOPS	
Zapewnienie środków na pomoc finansową	2005-2015	Samorząd Gminy	GOPS	10.000

Skutki długotrwałego bezrobocia				
Cele operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w złotych*
1. Ograniczenie zjawiska dziedziczenia bezrobocia				
Wzmoczona praca socjalna z osobami i rodzinami bezrobotnymi	2004-2008	Samorząd Powiatu Samorząd Gminy	PUP GOPS	
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych w celu zapobiegania dziedziczenia bezrobocia	2004-2010	Samorząd Powiatu Samorząd Gminy	PCPR GOPS Szkoła	50.000
2. Wspieranie osób długotrwale bezrobotnych				
Pomoc finansowa dla osób długotrwale bezrobotnych	2004 - 2015	Samorząd powiatu Samorząd gminy Budżet państwa	PCPR GOPS	20.000
Kierowanie osób długotrwale bezrobotnych do prac	2004-2010	Samorząd Gminy	Urząd Gminy GOPS	20.000

interwencyjnych i robót publicznych				
3 Promowanie programów aktywizujących osoby długotrwale pozostające bez pracy				
Uczestnictwo w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe	2004-2010	Samorząd powiatu	PUP	
Aktywizacja zawodowa absolwentów z terenu gminy	2004-2010	Samorząd powiatu	PUP GOPS	
Zwiększenie aktywności jednostki w poszukiwaniu pracy	2004-2010		GOPS, PUP	

Współpraca z partnerami społecznymi w zakresie systemu wsparcia społecznego				
Cele operacyjne	Termin realizacji	Źródło finansowania	Odpowiedzialny	Przewidywane koszty w złotych *
1. Spójny system współpracy między organizacjami a jednostkami pomocy społecznej				
Stworzenie na poziomie województwa banku informacji o instytucjach i organizacjach pozarządowych działających w zakresie problemów pomocy społecznej	2004-2008	Budżet wojewody	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	
Promowanie lokalnych inicjatyw w zakresie powstawania organizacji pozarządowych	2004-2010	Samorząd Gminny		
Opracowanie programu współpracy z fundacjami i stowarzyszeniami z poza terenu Naszej Gminy	2004-2010	Samorząd Gminy	GOPS	

* Przewidywane koszty dotyczą lat 2005 - 2006.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Jedwabno

Cezary Lichtensztein